

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

Titulus X. De his, quæ fiunt à Prælatiſ sine conſenſu Capituli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

TITULUS X.

De his, quæ fiunt à Prælati sine consensu Capituli.

Circa jura Prælati multa Capitulo Sede vacante licere; multa itidem eidem esse vetita, præcedente Titulo expositum fuit. Multa non minus sunt negotia, ad quæ valide expedienda Prælati Capitulo sui vel *Consilium*, vel *Consensum* adhibere debet. Utérque Canon multa æquitate nititur. Veluti enim Ecclesiæ viduatæ interest, habere defensorem, qui ejus jura tueatur, & ideò Capitulo vices Prælati Sede vacante demandantur; ita non minus è re Ecclesiæ fore creditum fuit, in Prælati plenitudinem potestatis, ne in tyrannidem, & desposin degeneret, certis quibusdam retinaculis constringere. Quapropter in politia sacra (sunt verba Zypæi in *Analyfi princ. h. t.*) ne, qui præsumt, quod lubet, licere putent, & in Clero dominantur contra præceptum Apostoli. *1. Petri 5. v. 3.* Capituli sui in quibusdam negotiis jam *Consilium*, jam etiam *Consensum* adhibere à jure jubentur. Quæ vetò sint illa negotia, ocyus exponetur.

§. I.

Quid intersit inter Consilium, & Consensum Capituli?

SUMMARI A.

1. *Notabilis differentia inter Consilium, & Consensum assignatur.* 2. *Cur Prælati Consilium requirere teneatur, ad quod tamen amplectendum non adstringitur.*

1 **I**nter *Consilium*, & *Consensum* Capituli ea notabilis est differentia, quod ubi de jure ad actum aliquem expediendum Prælati *Consilium* requirere jubetur, ut in *cap. 4. §. 5. h. t.* illud citra actus nullitatem omittere non possit, *d. cap. 4. in fin. Barbof. ibid.* (nisi aliter habeat consuetudo. *cap. 6. h. t. cap. 3. de consuet. in 6.*) sequi tamen simpliciter non teneatur, sed contra omnium Capitularium sententiam liberè, quod videbitur, disponere possit, quia adhuc

ve-

verum manet, actum expeditum eſſe cum Conſilio, quod monet ſapiens *Eccleſ. 32.* quamvis non ſecundum Conſilium, quod jura non requirunt. *cap. 7. de Arbitr. cap. 1. de Capell. Monach. cap. ult. de Regul. l. 5. §. Papinianus ff. de adminiſtr. Tut.* Econtrâ, ubi requiritur ad aliquem actum expediendum *Conſenſus* Capituli, non ſufficit, quod Prælatuſ Sententiaſ Capitularium rogataſ auſcultet, ſed quod major pars concluſerit, id omninò ſequi tenetur, ſecùſ actùſ à ſolo Prælato geſtuſ invaliduſ eſt. *cap. 1. h. t. & ratio hæc eſſe poteſt, quòd, ſi actùſ ſine Conſilio expedituſ, ubi id requirendum eſt, omni robore firmitatiſ caret. cap. 4. h. t. quantò magiſ actùſ ſine conſenſu expedituſ omni robore deſtituetur.*

2 Scicitariſ, ad quid conſilium Capituli, ſi illud Prælatuſ ſequi non tenetur? Reſpondeo, id fruſtrâ haud quaquam fieri, ſed utile omnino eſſe ex eo, quod, audituſ Capitularium ſen-

tentiſ, præcipitantiæ occurratur, ſi nimirum Prælatuſ ſecum exploret, an expediat ſibi conſilium juxta *l. 2. §. ult. ff. Mandati.* & ita, licet non cogi, ſaltem prudenti Capitularium deliberatione moveri poſſit ad amplectendum, quod fortè ſoluſ minus conſultò feciſet. *Faciliuſ enim invenitur, quòd à pluribuſ queritur, ait Innocent. I. in cap. 3. diſt. 20. & integrum eſt judicium quòd plurimorum Sententiſ confirmatur. c. 5. diſt. 64.* aded, ut Juſtiniano teſte in *l. fin. C. de fideicommiſſ. per ampliores homineſ perfectiſſima veritaſ reveletur, & ideo uniuſ etiam conſilium reſpueundum non ſit arg. cap. 12. diſt. 31.* ubi ſoluſ Paphnutiuſ in Nicæna Synodo conſilio ſuo, & rationibuſ à ſe propoſitiſ reliquoſ PP. omneſ à concepta ſententia dimovit, & in ſuaſ parteſ traxit, ne ſcilicet Preſbyteriſ uſuſ uxorum, quaſ ante Ordinationem duxerant, prohiberetur, ad evitaſ ſcandala, & fornicationiſ pericula.

§. II.

In quibuſ actibuſ Prælatuſ conſenſum Capituli requirere, & ſequi teneatur?

S U M M A R I A.

3. Pro Regula traditur, quòd conſenſum tantum in caſibuſ à jure expreſſiſ adhibere teneatur Prælatuſ. 4. Inter caſuſ expreſſoſ eſt alienatio. 5. Quòd quadruplicem patitur limitationem. 6. Item requirere tenetur conſenſum Capituli in præſentatione, & collatione beneficii. 7. In unione Eccleſiarum. 8. In Contractu Mutui, aut alia conventionem oneroſa. 9. Et in omnibuſ aliis negotiis, in quibuſ utriuſque Prælati, & Capituli intereſſe vertitur. 10. Ipſum conſenſum debet præcedere tractatuſ, conſenſuſ debet à collegialiter congregatiſ requiri, & ſufficit, ſi pars major conſentiat.

3 Canoniſtæ comunitè hanc ſtatuunt Regulam, quòd Prælatuſ conſenſum ſui Capituli expetere, & ſequi non teneatur, niſi in caſibuſ à jure expreſſiſ.

sis. Et ita resolvisse sacram Congregationem Cardinalium refert Piafecius *part. 2. cap. 2. num. 8.* apud Van-Espen *J.E.V. part. 1. tit. 8. cap. 4. n. 5.*

4 Inter casus in jure exceptos numeratur I. alienatio rerum Ecclesiasticarum immobilium, aut mobilium pretiosarum, *cap. 1. b. t. cap. 25. § 52. C. 12. Q. 2.* quia interest Capituli, ne per ejusmodi alienationes status Ecclesiæ deterior reddatur, Panormit. *ad cap. 4. b. t. num. 7.* & nec sufficit nudus Capitularium consensus, nisi & accedat collaudatio, & subscriptio, *cap. 1. § 8. b. t.* quæ tamen non nisi in alienatione perpetua, & aliis casibus singillatim à jure expressis necessaria est. Nam regulariter in qualibet dispositione sufficit solus consensus, nec requiritur Scriptura, *l. 17. C. de Pactis*, quæ hodie etiam in pluribus locis non servatur, teste Panormit. *ad cit. cap. 1. b. t. num. 4.* Absentium tamen consensus, ad hunc actum non requiritur. Panormit. *cit. l. num. 5.* qui etiam *ad cap. 1. de his, quæ fiunt à major. part. num. 15.* enumerat casus, ad quos expediendos capitulares absentes vocandi sunt.

5 Hæc exceptio sequentes patitur limitationes I. in alienatione ad modicum tempus, ubi Prælati Capituli consensum adhibere non tenetur. *cap. ult. Ne Prælat. vices suas §c. Covarruv. var. resolut. lib. 2. cap. 15. num. 6.* Et ideò fundos ad tempus modicum, aliis excolendos pro pensione elocare potest. II. Casu, quo Capituli consensus expectari non possit, & præsens necessitas alienationem urgeat, ut contingere potest tempore hostilis irruptionis, Prælati validè se solo rem Ecclesiæ alienat, quia, ut ait Venerabi-

lis Beda, relatus in *cap. 4. de R. J. quod non est licitum in lege, necessitas facit licitum.* Interim, Prælati in defectu Capitularium, alios testes adhibere debet, qui de præsentem necessitate fidem facere possint. *arg. cap. 39. C. 17. Q. 4. Panormit. ad h. t. cap. 1. num. 7.* III. Nec illo casu Capituli consensus requiritur, quo Prælati aliquam rem, v. g. domum alienat, quam non habere, quàm habere, fortè propter expensas in ejus conservationem faciendas, Ecclesiæ utilius esse, notorium est, utiliter enim hoc casu Ecclesiæ negotia gerere Prælati censetur. *arg. cap. 20. C. 12. Q. 2.* Redoanus *de bon. Eccles. non alien. rubr. 33. casu 20.* Quanquam & hoc casu consultari fore, ut Capituli consensum adhibeat, censet Laymaa. *ad cap. 1. b. t. arg. cap. 52. C. 12. Q. 2.* IV. Donatio decimarum à Laico, qui eas ante Concilium Lateranense, ab Ecclesia in feudum accepit, alteri Ecclesiæ, quàm à qua detinet, facta, solo Episcopi consensu confirmatur. *cap. 7. b. t. cap. ult. C. 16. Q. 1.* Ratio est, quia tali casu nil alienatur, possessum ab Ecclesia, sed potius acquiritur Ecclesiæ id, quod Laicus non injustè, sed titulo feudi ab Ecclesia detinuit. Et licet de rigore propriæ Ecclesiæ restituendæ forent, si tamen Laicus monitus ad id induci non possit, melius utique est, quod alia Ecclesia decimas istas possideat, quàm quod cum periculo animæ detineantur. *cap. 19. de Decim.* quia sic saltem utilitati universalis Ecclesiæ consultitur, cujus omnes aliæ membra sunt. *cap. 6. C. 7. Q. 1.*

II. Excipitur presentatio, & collatio beneficii, supposito, quod illa ad utrumque, Prælatum nempe, & Capitu-

tulum ſpectet. *cap. 6. h. t.* Ita, ut vo-
cem dimidiam Prælatuſ, dimidiam Ca-
pitulum habeat, eo effectu, ut vox, ſive
ſuffragium Prælati ſolius æquivalcat Ca-
pitulo toti, vel majori illiuſ parti. *arg.*
l. 7. ff. de Uſufr. accreſc. § l. 59. §. 2.
ff. de Hæred. inſtit. Et ſi contingat, ut
Capitulum à Prælato diſcordet, *colla-*
tio, aut *preſentatio* ab alterutra parte fa-
cta non teneat, tametiſ etiam aliqui de
Capitulo Prælati ſuffragio acceſſerint.
P. Wieſtner *h. t. num. 20.* & alii ibidem
relati.

7 III. Excipitur *unio* Eccleſiarum, ma-
ximè Parochialium, earumque fru-
ctuum, ac obventionum, quæ, ſi fiat
alteri dignitati, vel præbendæ, aut lo-
co religioſo, putà Monafterio, Capi-
tuli conſenſuſ intervenire debet. *cap. 8.*
§ 9. b. t. quia talis unio eſt ſpecies alie-
nationiſ perpetuæ, qua ſucceſſoribuſ
Prælatiſ in jure conferendi, quod in-
ter fructuſ Episcopaleſ numeratur, præ-
judiciuſ fieret. Eo tamen caſu ne qui-
dem Capituli conſenſuſ ſufficeret, quo
unio ab Episcopo vel propriæ menſæ, vel
ipſi Capitulo fieret, eò quòd indecens
foret, in factò proprio, & ad commo-
dum ſuum, authoritatem ſibi præſtare,
ſed tunc accedere deberet authoritaſ
Papæ, ut cenſuit Rota in *una Beruſina*
beneficiuſ 4. Junii 1608. coram Penia,
niſi (ut cum aliis excipit Barboſ. *de*
Canoniciſ, § dignit. cap. 42. num. 11.)
unio fiat præbendiſ capitularium di-
ſtinctè, & ſigillatim conſideratiſ. Ho-
die poſt Conciliuſ Trid. *ſeſſ. 24. de Re-*
form. cap. 13. Eccleſiaſ Parochialeſ Mo-
naſteriis quibuſcuſque, aut Abbatiis,
ſive dignitatibuſ, ſeu præbendiſ Eccle-
ſiæ Cathedraliſ, vel Collegiatæ, ſive
aliis beneficiis ſimplicibuſ, aut Hoſpi-

talibuſ, militiſque Episcopus nequi-
dem cum conſenſu Capituli unire po-
teſt, niſi unio fiat pro *fundatione*, *do-*
tatione, vel *conſervatione* collegiorum,
aliorumque priorum locorum, ad fidei
Catholicæ deſenſionem, & propaga-
tionem, bonarumque artium cultum.
Gonzalez *ad reg. 8. Cancell. Gloſſ. 5.*
§. 7. num. 47. Barboſa *ad cit. cap. Trid.*
num. 10. § ſeq.

IV. In contractu *mutui*, aut alia 8
conventionem oneroſa, qua Prælatuſ Ec-
cleſiam ſuam onerare intendit. *cap. 1.*
de Depoſ. cap. 4. de Fidejuſſ. § cap. 2.
de Solut. de quo noſ inferiuſ, ubi de
contractibuſ agemus.

V. Conſenſuſ Capituli regulariter 9
requiritur in omnibuſ illiſ, quæ com-
muniter ad Prælatum, & Capitulum
ſimul ſpectant, vel ubi Capituli parti-
culariſ intereſſe vertitur, vel ubi Eccle-
ſiæ, & ſucceſſoribuſ notabile præjudi-
cium inferri poſſet. *cap. ult. de M. & O.*
ubi Gonzalez *cap. 6. § ult. h. t. cap. 29.*
de R. J. in 6. cap. 11. de Præſcript. l. ſin.
C. de Author. præſtand. Panormitan. in
cap. 4. h. t. num. 7. Barboſ. *de Canon.*
§ dignit. d. cap. 42. apud quem plureſ
caſuſ excepti videri poterunt.

Nota I. in hiſ, quæ minoris mo- 10
menti ſunt, ut eſt alienatio ad tempuſ
facta, ſufficere conſenſum Capituli *ta-*
citum, hoc eſt, ſi Capitulum ſciat, alie-
nationem factam eſſe, nec contradicat.
Panormit. *ad cap. 2. h. t. num. 1.* No-
ta II. Capituli conſenſuſ debere præ-
mitti Tractatum, quo Prælatuſ cum Ca-
pitulo deliberet, num hæc v. g. aliena-
tio Eccleſiæ neceſſaria, aut utiliſ futu-
ra ſperetur. *cap. 1. de rebus Eccleſ. alie-*
nand. in 6. Quoad inferioreſ Eccle-
ſiaſ, quæ *collegiatæ*, aut *conventualeſ*

E c

non

non sunt, & consequenter Capitulum non habent, sufficit intervenire auctoritatem Episcopi. P. Wiestner *h. t. num. 4.* Nota III. Consensum à Capitularibus collegialiter congregatis præstandum esse, nec sufficere, suffragia singulorum seorsim rogare. Ratio est, quod jura requirant consensum Capituli quæ talis. *cap. 2. & 3. h. t. Clem. 1. & 2. de rebus Eccles. alien.* quia id significat vox Capituli *arg. cap. 5. de Probat.* quod Canonici non ut singuli, sed in corpore congregati constituunt, *arg. cap. un. princ. Ne sed. vacant.* P. Verani *ad h. t. §. 1. num. 3.* Nota IV. Consensum

Capituli, quem jura desiderant, non necessariò debere esse unanimum, hoc est, nemine dissentiente, sed sufficere, quem pars major Capituli, habito respectu omnium capitularium præsentium (absentium non habetur ratio) præstitit. Magnif. P. König *ad tit. de his, quæ fiunt à major. part. num. 9.* Excipe nisi, ubi agitur de singulorum capitularium interesse, tunc enim non sufficit majoritas votorum, etiam absoluta, sed singulorum consensus desideratur. *cap. 29. de R. J. in 6.* Magnif. P. Schmier *lib. 3. Tract. 1. part. 1. cap. 4. num. 105. & seqq.*

§. III.

In quibus casibus Prælatus Capituli consilium requirere teneatur?

S U M M A R I A.

11. Consilium Capituli requirit Prælatus in negotiis minoris momenti, nisi consuetudine contraria huic legi derogatum sit. 12. Quomodo Episcopus in dijudicandis causis capitulariam procedere debeat, ostenditur. 13. Capitulum potest alienationem ratihabitatione superveniente revalidare. 14. Solvitur objectio. 15. Consuetudo est irrationabilis, qua Prælatus deobligatur pro omni casu à petendo Capituli consensu. 16. Prælati regulares conventus sui consensum non in omnibus casibus, in quibus tenetur Episcopus, requirere obligantur. 17. Eundem adhibere tenentur in admissione Novitii ad professionem. 18. Non etiam in receptione Novitii ad probationem. 19. Episcopi Germaniæ, qui simul sunt status imperii, in actibus pertinentibus ad regimen politicum Capituli consensum non requirunt.
- 11 **C**ommuniter apud Canonistas hæc regula obtinuit, quod consilium Capituli in rebus levioris momenti à Prælato requirendum sit, ut in institutionibus, destitutionibus, confirmationibus, correctionibus *cap. 4. & 5. h. t.* In exercitio jurisdictionalium, & administratione temporalium extra casum alienationis, item in statutis conder-
- dis. *d. cap. 5. h. t.* In puniendis Clericis *cap. 23. dist. 86.* ferendis censuris. *cap. 1. de Excess. Prælat.* Cognitione causarum, *cap. 6. C. 15. Q. 7.* nisi consuetudine, vel præscriptione introductum sit, ut Prælatus etiam se solo ejusmodi negotia expediat, quam consuetudinem passim obtinere, testantur Stephanus Gratianus *in Disc. for. cap. 100. n. ult.*

n. ult. & Zerola in prax. Episc. part. 1. V. Capitulum num. 8. eamque ut validam, & rationabilem probant ex cap. 6. h. t. § cap. 3. de Consuet. in 6.

12 Circa personas capitulares dijudicandas hoc peculiare statuit Conc. Trid. *Sess. 25. de Reform. cap. 6. ut Episcopus duos de Capitulo (qui in principio cujuslibet anni ab ipſo Capitulo deputari debent) ſibi adjungat, & cum eorum conſilio cauſam diſcutiat. Quodſi Capitulum illam deputationem negligat, poſt monitionem præviã, poterit Episcopus ſolus judicare. Piaſecius part. 2. cap. 2. art. 3. num. 9. Riccius in Prax. decif. 566. Quod tamen intellige de Capitulo exempto, quia cit. cap. Trid. loquitur relativè ad cap. 4. Sess. 6. ubi fermo eſt de exemptis: ergò Capitula non exempta manent in diſpoſitione juris communis, ut Episcopus contra ea procedere valeat, ad ſummum cum conſilio, non verò conſenſu Capituli. Barboſ. ad cit. cap. 6. num. 3. Gallemart. ex Declar. Card. ad cit. cap.*

13 Quæres I. An alienatio facta per ſolum Prælatum à Capitulo ex poſt factò ratificata (id quod facere poteſt per cap. 2. § 3. h. t.) ita reconvaſcat, ut non à tempore, quo Capitulum conſenſit, ſed retrò à tempore, quo Prælatuſ ſine ejus conſenſu alienavit, valida fuiſſe cenſeatur? Panorm. ad cap. 3. h. t. n. 5. cum Molina *Tract. 2. diſp. 468. num. 6.* à tempore præſtiti conſenſus capitulariſ alienationiſ valoreſ incipere autumant, propter regulam 18. de R. J. in 6. *quia non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non ſubſiſtit.* Et l. 29. ff. eod. *Quod ab initio vitioſum eſt, non poteſt tractu temporis convaſcere.*

Verùm contrarium probabilius eſt, quod ſcilicet ſubſequens Capituli ratiſficatio faciat, ut alienatio retrò à tempore celebrati contractuſ fingatur fuiſſe valida, ratio eſt, quod in tali alienatione ſaltem intervenerint illa ſubſtantialia, quæ de jure naturæ requiruntur, videlicet mutuus contrahentium conſenſuſ, remota omni fraude, accedente inſuper (ut ſupponimus) cauſa neceſſitatiſ, vel utilitatiſ Eccleſiæ, unde talis alienatio ſaltem de jure naturæ ab initio valida fuit, etenim ſolennitateſ juris poſitivi non deſtruunt valoreſ actus, quem habet de jure naturæ, cum in eum finem duntaxat ſint inductæ, ut fraudeſ, & deceptioneſ evitentur, & ſcandala removeantur, ut nos in *lib. 1. ad Tit. de Pact. num. 27.* ex Panormitano oſtendimus, & docet Navarruſ *Tom. 1. in Comment. de Alienat. rer. Eccl. num. 17.* & in *Comment. de Spoliis Cleric. §. 2. num. 6.* Ideoque, ſi hæc abſint, & interveniat veruſ conſenſuſ, validuſ eſt actus, ſpectato jure naturali, & ſubinde per ſubvenientem poſtea ſolennitateſ, jure poſitivo præſcriptam, ita confirmari poteſt, perinde, ac ſi ab initio etiam jure poſitivo valuiffet. *arg. l. un. §. 1. C. de Contract. jud.*

Objicies: Quando ſolennitateſ eſt 14 de forma actus, illa, tametiſ ex intervallo actui adjiciatur, eundem non revalidat, ſed actus manet tam jure naturali, quàm poſitivo nulluſ, ut patet in tutore, qui, niſi pupillo, calente adhuc negotio, autoritateſ præſtet, nulliter ſit, quidquid à pupillo ſit, poſt tempuſ verò, vel per epistolam interpoſita auctoritateſ nihil agit, ait Imperator in §. 2. J. de Auctorit. tut. ergò ſimiliter conſenſuſ Capituli ſubſequens actui

ab initio invalido nihil roboris amplius adicere poterit. Ad hanc paritatem respondemus, eam non minus claudicare, ac ipsa contractum à pupillo sine autoritate tutoris initum; nam Ecclesia quidem comparatur pupillo in favorabilibus, & ubi alia juris dispositio non habetur, non etiam in odiosis, & ubi dispositio juris in contrarium est, ut est *cap. 42. C. 12 Q. 2.* Deinde circa actus, ad quorum valorem requiritur alterius consensus, notandum est, quod quandoque actus ex defectu concursus jure positivo irritus adhuc subsistat potestati, & dispositioni ejus, qui ex postfacto vult ratum habere, atque ita conditio, seu solennitas à jure requisita sit ex consentire volentis potestate, ut loquitur Panormitanus ad *cap. 21. de Offic. delegat. n. 19.* & sic poterit accedere consensus etiam ex intervallo. Quod si verò solennitas illa à jure requisita non est in potestate illius, qui eam adhibere jubetur, etiam actus, solennitate ex intervallo adjecta, non revalidatur. Jam verò autoritas à tutore præstanda in negotiis pupillaribus non est in ejus arbitrio, quandoque eam præstare velit, sed, ut actus à pupillo gestus valeat, debet illam durante negotio interponere: e contra consensus Capituli, cum per ratihabitionem quoque suppleri posse, admittant jura in *cap. 2. § 3. h. t.* dependet à voluntate eorum: ergo etiam ex post imperitus actum informat. Ulterius, si consensus requiratur ob favorem privatorum (ut hic) tunc illi, quorum interest, renuntiare possunt, & si nihil contra talem actum opponunt, tacite consentire censentur *arg. cap. ult. §. is autem de Offic. delegat.* sin verò ob favo-

rem publicum consensus desideretur Capituli, ut in *electione &c.* contingit, eidem nec renuntiari, nec ex post suppleri potest. Panormit. *cit. loc.*

Quæres II. An consuetudine introduci possit, ut Prælatus in nullo casu vel consilium, vel consensum Capituli adhibeat? Respondeo, talem consuetudinem non fore rationabilem, eo quod cederet in grave præjudicium ipsius Ecclesiæ, qualis consuetudo reprobat in *cap. 1. de consued.* quod tamen Glossa ad *Clement. 2. V. consentiente de reb. Eccles. non alienand.* restringit ad eum duntaxat casum, quo Prælatus res Ecclesiæ sine consensu alienaret. In aliis verò casibus minus arduis, aut Ecclesiæ non multum præjudiciosis v. g. in præsentatione, in correctione delinquentium &c. talem consuetudinem, aut, si mavis vocare, præscriptionem subsistere. Ratio est, quòd facile fieri possit, ut ob circumstantias locorum, & personarum magis expediat similia cum consilio aliorum virorum prudentium à solo Prælato expediri, quàm à Capituli consensu dependere. Interim notat Layman. in *cap. 9. de consuet. num. 4.* quod, etsi Episcopus forte præscripserit contra Capitulum exercitium jurisdictionalium, non tamen hoc ipso etiam possit condere statuta, irrequisito Capitulo, cum sit aliquid separatum ab exercitio jurisdictionis circa casus particulatim incidentes, & præscriptio de casu ad casum non extendatur.

Quæres III. An Prælatus regularis in iis casibus teneatur requirere consilium, aut consensum sui Conventus, in quibus tenetur Episcopus à suo Capitulo? Respondeo id non procedere æquali rigore de Prælatis regularibus, quia

quia ipſiſ libera, & independens à conventu adminiſtratio conceſſa legitur in *cap. 9. C. 18. Q. 2.* ubi expreſſè Pelagiſ Papa dicit, convenire, ut tota poteſtas ad Abbatem pertineat, ex ipſa ſcilicet Ordiniſ Regula, & maximè propter votum obedientiæ *cap. 11. ſ. cum hujus C. 12. Q. 2.* Navarr. in *Coment. 2. de Regul. n. 64.* & facit huc *cap. 18. de Regul.* ubi Religioſus zelo ſanctioriſ vitæ ad Religionem ſtrictiorem transire volens, à ſolo Prælato licentiam petit. Unde etiam ſolus regulares ſuos ſubditos corrigere poteſt *cap. 6. § ult. de Stat. Monach.* Item ea ordinare, quæ pertinent ad cultum Divinum, aut Eccleſiæ neceſſitatem. Panormit. ad *cap. 6. h. t. n. 4.* Aſcaniſ Tamburiniſ *tom. 3. diſp. 1. quæſt. 2.* quem allegat Van-Eſpen *J. E. V. part. 1. tit. 31. cap. 4. num. 25.* plures caſus ex noſtro Joanne Trithemio recenſet, in quibus Abbates ad conſenſum ſui Conventus adſtricti ſunt. Mihi placet cum laudato Eſpenio *loc. cit. num. 26.* hanc generalem circa Prælatorum Regularium poteſtatem dare Regulam, quod conſenſum Capituli ad valorem actus requirere non teneantur, niſi in caſibus à jure, vel Conſtitutionibus Ordiniſ ſpecialiter expreſſis, quemadmodum hanc Regulam ſuperiùs de Epifcopo aſſignavimus. Ratio eſt, quod ex ſua inſtitutione Abbatum regimen ſit *Monarchicum*, ut patet de inſtituto *S. Benedicti Reg. cap. 3.* ubi *S. Benedictus*, quanquam velit, ut fratrum conſilio utatur Abbas, tamen ſubdit: *in Abbatis pendeat arbitrio, ut, quod ſalubrius judicaverit eſſe, cuncti obediant.* Quod idem de Regula *D. Auguſtini* teſtatur Navarr. in *Comment. 3. de Regulay. num. 8.* quia tamen (ſcribit idem

Navarrus *loc. cit. n. 15.*) non omnes, qui regunt, eſſe poſſunt *Auguſtini*, aut *Benedicti*, nec omnes ſubditi *Poſſidonii*, factum eſt, ut Religiones loco *Monarchie absolute* cum ea ſimul *Ariſtocratiæ* amplexæ ſint. Illud extra dubium eſt, quod, quæ alienationem bonorum Eccleſiaſticorum concernunt, ea, quæ de Epifcopis ſupra diximus, æque in Prælatiſ regularibus procedere, quod ſcilicet iſti non minus, ac Epifcopus, conſenſum ſui Capituli requirere obſtringuantur.

Illud non æque certum eſt. An Præ-¹⁷ latus aliquem Novitium ad Profeſſionem ſuſcipere valeat absque conſenſu ſui Conventus, num verò eundem requirere, & præciſè ſequi teneatur? Quæſtionem hanc operoſè, & prolixè conſueta ſoliditate deducit Clariff. *D. P. Placidus Bockhn* in *Comment. ad h. tit. num. 7. § 2. ſeqq.* Panormitanus in *cap. 6. h. t. n. 4.* & in *cap. 16. de Regul. num. 12.* putat, hoc caſu ſolum conſilium, non verò conſenſum Capituli requireri. At probabiliùs cenſemus cum Navarro *Comment. de Regul. n. 5.* *Miranda tom. 5. quæſt. 15. art. 2.* *Benedicto Haſteno* in *Diſquiſit. Monaster. lib. 3. tract. 5. diſquiſit. 6. pag. 325.* & laudato *P. Bockhn cit. loc.* etiam conſenſum majoris, aut principalioriſ partiſ Capituli neceſſarium eſſe, quia talis profeſſus à Monasterio perpetuò ali, & cæteri cum eo communiter vivere debent. Id quod etiam confirmat univerſaliſ omnium Monasteriorum conſuetudo. Quodſi tamen alicubi obtineret contraria conſuetudo, illam irrationab ilem pronuntiare non audemus *arg. cap. ult. de Regul. in 6.* ex quo inſuper id notandum venit, quod ſi creatio Monachorum,

rum, hoc est, susceptio eorum ad professionem, communiter ad Prælatum, & Capitulum spectet, Abbate defuncto solum Capitulum creare eos possit.

18 Sed numquid etiam in receptione Novitii ad probationem opus erit consensu Capituli? Præcindendo à locorum consuetudine, & particularibus Ordinum statutis respondeo negativè, quia nullibi id jure cautum est. Interim illud omnino improbandum censet Hæftenius *cit. disquisit.* si Prælatus hac in re nequidem consilium à suo Conventu expeteret. Nam & Novitium, ait, ita indutum aliis redderet odiosum, & periculo rejectionis tempore imminentis professionis exponeret, seque aliorum Judiciis, tanquam, qui sibi nimium præfidat, objiceret, & deceptioni ab ipso exordio occasionem præberet.

19 Illud hæc ex Bœhmero adhuc adnotare placet, quod Episcopi Germaniæ,

qui insimul sunt status Imperii, gaudentes jure regalium, & superioritate territoriali, in iis, quæ concernunt regimen politicum, non dependeant à consensu, vel etiam consilio sui Capituli, sed id genus negotia cum senatu secretiore, quem Episcopi sibi met constituunt, expediant. Ratio autem, cur in ejusmodi actibus nullæ sint partes Capituli, à Bœhmero ad *h. t. §. 6. redditur*, quod Episcopi hæc non quæ Episcopi, sed quæ Principes, & Sæculares Domini procedant. Unde Canones, qui Episcopum ad consensum Episcopi alligant, huc aptari nequeunt, cum, ut dictum est, ejusmodi jus regalium non exerceant ut Episcopi, sed ut Principes politici. Interim in multis Ecclesiis Cathedralibus per Capitulationes potestas Episcoporum limitata fuit, prout aliqua exempla refert Bœhmerus *loc. cit.* ut de Archi-Episcopo Coloniensi, & Episcopo Lubecensi.

TITULUS XI.

De his, quæ fiunt à majori Parte Capituli.

IN præcedentibus duobus Titulis de potestate Capituli, quæ eidem tam Sede vacante, quam Sede plena, seu vivente ejus Prælato, competit, actum est. Sub præsentis jam Rubricæ disquiritur, quomodo actus Capitulares instrui, suffragia rogari, eorumque computus iniri debeat. Disquisitionem hanc suo ordine per distinctos §§. instituemus.

§. I.